

TRƯỜNG THCS LONG BIÊN

ĐỀ CƯƠNG ÔN TẬP KIỂM TRA GIỮA KÌ HỌC KÌ I NĂM HỌC 2021 - 2022 MÔN NGỮ VĂN 8

I. MỤC ĐÍCH YÊU CẦU.

1. Kiến thức.

- HS ôn tập những kiến thức về văn bản, Tiếng Việt và Tập làm văn đã học trong chương trình học kì I (Toàn bộ kiến thức từ tuần 1 đến tuần 8)

2. Kỹ năng.

- HS biết hệ thống kiến thức, nhận diện các kiến thức Tiếng Việt và phân tích tác dụng, biết đặt câu, viết đoạn, cảm thụ các chi tiết, hình ảnh đặc sắc trong văn bản.

- HS có khả năng tích hợp kiến thức của các phân môn Văn bản, Tiếng Việt, Tập làm văn.

- HS biết viết đoạn văn, bài văn hoàn chỉnh.

3. Thái độ.

- Ôn tập nghiêm túc, chủ động, tích cực.

- Bồi dưỡng những tình cảm nhân văn, tình yêu quê hương đất nước...

II. PHẠM VI ÔN TẬP.

1. Văn bản.

- *Tôi đi học* – Thanh Tịnh

- *Trong lòng mẹ* – Nguyên Hồng

- *Tức nước vỡ bờ* – Ngô Tất Tố

- *Lão Hạc* – Nam Cao

- *Cô bé bán diêm* – An – đéc – xen

- *Chiếc lá cuối cùng* – O Hen – ri

* **Yêu cầu:** + Lập bảng hệ thống kiến thức về các tác phẩm

+ Tóm tắt văn bản

+ Nắm vững kiến thức cơ bản về tác giả, tác phẩm.

+ Cảm thụ các chi tiết, hình ảnh đặc sắc.

2. Tiếng Việt.

- Trường từ vựng

- Từ tượng hình, từ tượng thanh

- Trợ từ, thán từ, tình thái từ.

* **Yêu cầu:** + Lập bảng hệ thống kiến thức

+ Nắm chắc lí thuyết

+ Vận dụng làm các dạng bài tập: nhận diện, đặt câu, viết đoạn.

3. Tập làm văn.

- Viết đoạn nêu suy nghĩ của bản thân về một vấn đề được rút ra từ tác phẩm
- Viết đoạn văn phân tích nhân vật

* **Yêu cầu:** + Nắm vững lí thuyết

+ Tạo lập thành đoạn văn hoàn chỉnh theo những mô hình đã học

III. MỘT SỐ DẠNG BÀI TẬP THAM KHẢO

Bài 1.

Đọc đoạn văn sau đây và trả lời các câu hỏi bên dưới:

“Cũng như tôi, mấy cậu học trò mới ngỡ đứng nép bên người thân, chỉ dám nhìn một nửa hay dám đi từng bước nhẹ. Họ như con chim con đứng trên bờ tổ, nhìn quãng trời rộng muốn bay, nhưng còn ngập ngừng e sợ. Họ thèm vụng và ước ao thắm được như những học trò cũ, biết lớp, biết thầy để khỏi phải rụt rè trong cảnh lạ. Sau một hồi trống thúc vang dội cả lòng tôi, mấy người học trò cũ đến sắp hàng dưới hiên rồi đi vào lớp: Cảm thấy mình chơ vơ là lúc này. Vì chung quanh là những cậu bé vụng về lúng túng như tôi cả. Các cậu không đi. Các cậu chỉ theo sức mạnh kéo dui các cậu tới trước. Nói các cậu không đứng lại càng đúng hơn nữa, hai chân các cậu cứ dềnh dàng mãi. Hết co lên một chân, các cậu lại duỗi mạnh như đá một quả banh tưởng tượng. Chính lúc này toàn thân các cậu cũng đang run run theo nhịp bước rộn ràng trong các lớp.”

(Ngữ văn 8- tập 1)

Câu 1: Đoạn trích trên trích trong văn bản nào? Tác giả là ai?

Câu 2: Phân tích cấu tạo ngữ pháp câu sau và cho biết đó là kiểu câu gì?

“Sau một hồi trống thúc vang dội cả lòng tôi, mấy người học trò cũ đến sắp hàng dưới hiên rồi đi vào lớp”.

Câu 3: Chỉ ra và nêu tác dụng một biện pháp so sánh được sử dụng trong đoạn trích?

Câu 4: Viết đoạn văn khoảng 12 câu theo lối diễn dịch làm sáng tỏ cảm xúc của nhân vật “tôi” trong buổi tựu trường đầu tiên. Trong đoạn có sử dụng một câu bị động, một từ tượng hình (gạch chân, chỉ rõ).

Bài 2.

Đọc đoạn văn sau đây và trả lời các câu hỏi bên dưới:

Xe chạy chậm chậm... Mẹ tôi cầm nón vẩy tay tôi, vài giây sau, tôi đuổi kịp. Tôi thở hồng hộc, trán đẫm mồ hôi, và khi trèo lên xe, tôi ríu cả chân lại. Mẹ vừa kéo tay tôi, xoa đầu tôi hỏi, thì tôi òa lên khóc rồi cứ thế nức nở. Mẹ tôi cũng sụt sùi theo:

- Con nín đi! Mẹ đã về với con rồi mà.”

Câu 1: Phương thức biểu đạt chính của đoạn trích trên là gì?

Câu 2: Chỉ ra các từ tượng hình, tượng thanh và nêu tác dụng của việc sử dụng các từ đó trong đoạn văn?

Câu 3: Chỉ ra các tình thái từ trong câu “*Con nín đi! Mẹ đã về với con rồi mà*”.

Câu 4: Em hiểu gì về tâm trạng của chú bé Hồng qua đoạn trích ?

Câu 5: Viết đoạn văn khoảng 12 câu theo lối quy nạp nêu cảm nhận của em về nhân vật bé Hồng trong đoạn trích. Trong đoạn có sử dụng một từ láy và một trợ từ (gạch chân, chỉ rõ).

Bài 3.

Đọc đoạn trích sau và trả lời câu hỏi:

“Lão cố làm ra vẻ vui vẻ. Nhưng trông lão cười như mếu và đôi mắt lão ầng ằng nước, tôi muốn ôm choàng lấy lão mà òa lên khóc. Bây giờ thì tôi không xót xa năm quyển sách của tôi quá như trước nữa. Tôi chỉ ái ngại cho lão Hạc.”

Câu 1: Nêu xuất xứ đoạn trích. Đoạn trích trên được kể theo ngôi thứ mấy ?

Câu 2: Chỉ ra 2 trường từ vựng có trong đoạn trích và nêu tác dụng.

Câu 3: Chỉ ra và nêu tác dụng của yếu tố miêu tả, biểu cảm có trong đoạn trích.

Câu 4: Viết đoạn văn khoảng 12 câu theo lối diễn dịch nêu cảm nhận của em về nhân vật Lão Hạc. Trong đoạn có sử dụng một thán từ và một từ ghép (gạch chân, chỉ rõ).

Bài 4:

Đọc đoạn văn sau và trả lời câu hỏi:

“Khi rón rén bưng bát cháo cho chồng và theo dõi xem chồng có ăn ngon miệng không, khi hạ mình van xin kẻ ác và khi nghiêng rặng quạt ngã chúng, nỗi sợ hiện hữu của kẻ bị áp bức phút chốc tiêu tan, chỉ còn lại nhân cách cứng cỏi của một con người chân chính. Hành động chống đối bộc phát đó chính là biểu hiện cụ thể của tình yêu thương mãnh liệt trong trái tim người phụ nữ.”

Câu 1: Cho biết đoạn trích trên viết về nhân vật nào? Tác giả là ai?

Câu 2: Đặt câu với thán từ bộc lộ cảm xúc của em về nhân vật trên trong đoạn trích, gạch chân dưới thán từ ấy?

Câu 3: Theo em, sức mạnh nào đã khiến nhân vật vùng lên quật ngã tên tay sai?

Câu 4: Em hãy trình bày những đặc điểm cơ bản của nhân vật trên?

Câu 5: Cho câu chủ đề: “*Chị Dậu là người phụ nữ hết lòng yêu thương chồng con*”. Em hãy viết một đoạn văn khoảng 10 – 12 câu theo lối Tổng hợp- phân tích – tổng hợp. Trong đó có sử dụng một thán từ và một trợ từ (Gạch chân, chỉ rõ).

Bài 5.

Đọc đoạn trích sau và trả lời câu hỏi:

... Thế là em quẹt những que diêm còn lại trong bao. Em muốn níu bà em lại! Diêm nổi nhau chiếu sáng như giữa ban ngày. Chưa bao giờ em thấy bà em to lớn và đẹp lão như thế này. Bà cụ cầm lấy tay em, rồi hai bà cháu bay vút lên cao, cao mãi, chẳng còn đôi rét, đau buồn nào đe dọa họ nữa. Họ đã về châu thượng đế.

Sáng hôm sau, tuyết vẫn phủ kín mặt đất, nhưng mặt trời lên cao, trong sáng, chói chang trên bầu trời xanh nhợt.(...)Trong buổi sáng lạnh lẽo ấy, người ta thấy một em gái có đôi má hồng và đôi môi đang mỉm cười. Em đã chết vì đôi rét trong đêm giao thừa.

(Sách giáo khoa Ngữ văn 8, tập 1)

Câu 1: Đoạn trích trên trích trong văn bản nào? Tác giả là ai?

Câu 2: Tìm các từ thuộc trường từ vựng “*thiên nhiên*” trong đoạn văn.

Câu 3: Nêu ý nghĩa của hình tượng ngọn lửa diêm trong đoạn trích ?

Câu 4: Cho câu chủ đề: *"Tác phẩm cô bé bán diêm của nhà văn An-dec-xen đã thể hiện niềm thương cảm sâu sắc đối với một em bé bất hạnh"*. Em hãy viết một đoạn văn diễn dịch khoảng 10 câu để làm rõ câu chủ đề trên. Trong đó có sử dụng một từ ghép và một tình thái từ (gạch chân và chỉ rõ).

Bài 6.

Đọc đoạn văn sau và trả lời câu hỏi:

“Nhưng, ô kìa! Sau trận mưa vùi dập và những cơn gió phũ phàng kéo dài suốt cả một đêm, tưởng chừng như không bao giờ dứt, vẫn còn một chiếc lá thường xuân bám trên bức tường gạch. Đó là chiếc lá cuối cùng trên cây. Ở gần cuống lá còn giữ màu xanh sẫm, nhưng với rìa là hình răng cưa đã nhuộm màu vàng úa, chiếc lá vẫn dũng cảm treo bám vào cành cách mặt đất chừng hai mươi bộ.

(Sách giáo khoa Ngữ văn 8, tập 1)

Câu 1: Tìm các từ cùng trường từ vựng trong câu văn sau và nêu tác dụng của trường từ vựng đó: *Ở gần cuống lá còn giữ màu xanh sẫm, nhưng với rìa là hình răng cưa đã nhuộm màu vàng úa, chiếc lá vẫn dũng cảm treo bám vào cành cách mặt đất chừng hai mươi bộ.*

Câu 2: Theo em, bức tranh chiếc lá thường xuân mà họa sĩ già trong văn bản có đoạn trích trên vẽ có xứng đáng là một kiệt tác không? Vì sao? Từ đó, em hiểu thế nào về quan điểm nghệ thuật của tác giả?

Câu 3: Nêu ý nghĩa của hình tượng chiếc lá trong đoạn văn trên ?

Câu 4: Theo em, sự yếu đuối buông xuôi, chờ đón cái chết của Giôn-xi đáng thương hay đáng trách? Hãy trình bày ý kiến của em.

Câu 5: Viết đoạn văn khoảng 12 câu theo lối quy nạp nêu cảm nhận của em về ý nghĩa của hình tượng chiếc lá. Trong đoạn có sử dụng một thán từ và một từ ghép (gạch chân, chỉ rõ).

Bài 7 : Bài tập vận dụng kiến thức giải quyết vấn đề thực tiễn

Câu 1: Với hiểu biết của bản thân thông qua tác phẩm “*Tôi đi học*” em hãy viết một đoạn văn nghị luận xã hội khoảng ½ trang giấy, nêu vai trò của gia đình và nhà trường đối với mỗi con người.

Câu 2: Bằng một đoạn văn nghị luận xã hội khoảng ½ trang giấy, em hãy nêu suy nghĩ của về tình mẫu tử .

Câu 3: Từ ý nghĩa tác phẩm “*Chiếc lá cuối cùng*” và những hiểu biết xã hội của mình, em hãy viết 1 đoạn văn khoảng nửa trang giấy trình bày suy nghĩ về nghị lực sống của con người.

Long Biên, ngày 16 tháng 10 năm 2021

Người lập đề cương

NHÓM TRƯỞNG

KT HIỆU TRƯỞNG

PHÓ HIỆU TRƯỞNG

(đã ký)

Nguyễn Diệu Linh

Ngô Thị Thủy

Cao Thị Phương Anh